

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația :
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

DOUĂ FAPTE GENEROASE

Hula care se aduce mai des preoțimii noastre, e că ar fi prea stăpânită de materialism. Unii cred că este întemeiată, cu toate că nu-i așa, căci pe lângă învățătorii rurali, este singura categorie socială locuitoare la sate care are obligația morală de a-și purta copiii la școală și a le face o carieră intelectuală. Se știe de către toată lumea câte jertfe bănești cere o astfel de creștere. Cei mai mulți din rodul trudei lor ajută adeseori și pe alții, sau previn cu exemple la contribuțiile zidirilor de biserici și case parohiale, cari de multe ori trec neînregistrate în reclama cotidiană a ziarelor.

De astădată avem bucuria de a înregistra fapta generoasă a protopopului onorar Nestor Manciu din Ocolișul-mare. Fiind mai bine grăitoare, redăm însași scrisoarea adresată P. Sf. Sale Episcopului nostru Nicolae:

„Subscrisul până în prezent aflându-mă deplin sănătos și cu conștiința limpede și curată, având în vedere zisa psalmistului „Viața omului de va fi în puteri 80 de ani și ce e mai mult ostenele și dureri“. (Ps. 90, 10).

Ajungând și eu după darul lui Dumnezeu aceste zile, anii vieții 81 și a serviciului ca învățător și preot 57, și fiindcă moștenitori în linie directă nu am și ca să nu trec din viața aceasta fără nici o urmă, pe lângă ceea ce am lăsat bisericii mele, m'am hotărât să pun baza la un mic fond și Vener. Consiliu diecezan ort.-rom. al Eparhiei Cluj.

Iată aici depun la mâna Prea Sfinției Voastre acest libel de depuneri Nr. 560 ce poartă numele inițiale T. C. M. la Banca Centrală filiala Turda cu suma de Lei 50.000 (cincizeci mii), care fond va purta numele Nestor Manciu și va fi administrat sub supravegherea Prea Sfinției Voastre de Consiliul Diecezan, folosința va fi ajutorarea meseriașilor orfani ortodocși-români cu purtări bune,

cu o jumătate din procente, iar cealaltă jumătate de % se va capitaliza până la o sumă ce Prea Sfinția Voastră veți afla cu cale.

Incât s'ar afla meseriași sau școlari români-ortodocși cu purtări bune pe Valea Arieșului să fie preferiți, fiind partea aceasta cea mai săracă de aceasta bransă de oameni.

Rog Prea Sfinția Voastră primiți cu aceeași dragoste cu care eu din inimă ofer. — Ocolișul-mare, luna Iunie 15, 1929. (ss.) Nestor Manciu“.

La aceasta Prea Sfinția Sa i-a dat următorul răspuns:

„Mult Onorabile părinte-protopop, Am primit ieri în ziua când am sfințit biserica cea nouă din Poșaga, libelul Nr. 560 — al Băncii Centrale din Turda, cuprinzând suma de 50.000 Lei, pe cari mi-l'ai înmănat cu adresa P. On. Dtale din 15 Iunie, — cu scopul de a întemeia o fundațiune neatacabilă pentru meseriașii români-ortodocși, preferind pe cei din Valea Arieșului, acordându-le ajutoare din venitul jumătate al fundațiunei, — iar jumătate să se capitalizeze, până ce va ajunge fundațiunea la îndoit.

Mulțumindu-ți pentru acest gest frumos care stă așa de bine preotului și slujitorului sfântului altar, — vom transpune la bancă libelul ca să îl treacă pe numele „Fundațiunea protoiereului Nestor Manciu“ din Ocolișul-Mare — și vom urma întru toate dorințelor Prea cucerniciei Tale, cu care ne-ai predat libelul — iar consiliul nostru eparhial, sub controlul adunării eparhiale o va administra conștiențios și fără nici o scădere.

D-zeu să te binecuvinte și să-ți cinstească zilele bătrânețelor, ferindu-te de orice năcazuri și neplăceri ca să închei cu sfârșit creștinesc viața bogată în fapte frumoase și bineplăcute și oamenilor și lui Dumnezeu“.

E într'adevăr o faptă bineplăcută și oamenilor și lui Dumnezeu, din care se vor

împărtăși un șir nesfârșit de băieți învățători de meșteșuguri, așa de trebuitoare neamului nostru.

A doua faptă creștinească. Protopopul Z. Manu ne comunică: Credinciosul *Nicolae Filip* din *Libotin*, protop. Lăpușului, om sărac, cu locuința într'un bordeiu sărăcăcios, tot avutul său economisit într'o viață de om prin crutare, în sumă de 40 mii Lei, l-a donat bisericii ortodoxe din Libotin, încă până era în viață, în scopul edificării unei noi biserici ori a reparării actualei biserici, — ceea-ce s'a și făcut.

Fie-i jertfa primită ca filerul văduvei, iar pomenirea lui vecinică, servind de generos pilduitor și aspru avertizator celor ce-și adună comori pe pământ iar în Dumnezeu nu se îmbogățesc.

O frumoasă serbare ortodoxă-națională în Săcuime.

În ziua de „Sf. Gheorghe” credincioșii ort-români din fruntașa comună *Sângheorghe-Pădureni*, (jud. Odorhei) care e așezată în cel mai săcuiesc județ pe cursul superior a Târnavei-Mici, — a avut plăcuta surprindere, să fie cercetată de corul intelectualilor din Odorhei, cântând liturgia celebrată de protopopul Șt. Russu și preotul local T. Muică.

Corul format din înalți magistrați, funcționari, distinși адвоаți cu soțiile lor sub măiastra conducere a Lct.-colonelului Petroff, văr cu scriitorul bisericesc Petroff — de origine rus, dar cu simțeminte nobile românești, — a cărui soție, o româncă basarabeană, încă face parte din cor, dimpreună cu alte soții de ofițeri. Expediția aceasta culturală, a pornit din Odorhei în două autobuse și încă alte patru automobile, cu totul vr'o 45 persoane, a cuprins în sine tot ce avea Odorheul mai select, a luat în programa sa, de a cerceta toate comunele din județ — cântând în biserică — în cari sunt și au fost români. Pe cei cari sunt, de a-i îmbărbăta și fortifica în ale naționalismului și a-i face mândrii, că fac parte din neamul românesc, iar pe cei cari au fost de a-i readuce în staulul românismului. Frumos și măreț program,

realizarea căreia, chiar dacă numai în parte va reuși, va binemerita recunoștința neamului și a țării. Calea, pe care au pornit intelectualii din Odorhei, mi-se pare, că este cea mai nimerită, pentru că cu nimica nu poți răscoli sentimentele adormite, atât religioase cât și naționale, decât cu cântarea românească, cântată cu măiestrie, armonizată în mai multe voci. Asta o știm, după efectul admirabil ce l-am observat la credincioșii din Sângheorghe-Pădureni, cari deși, față de alți români din săcuime sunt destul de buni români și ortodoksi, dar după cele văzute și auzite în biserică în ziua aceea, pare că au devenit și mai buni. Cântările liturgice i-a înălțat sufletește și curiozitatea a făcut, ca și străinii de legea noastră românească, ba chiar și unii sectari-pocăiți, cu lacrimi în ochi să constate, că ce este în stare a produce, în suflete. cântarea și muzica bisericească. Iară vorbirea, după Sf. Liturghie a dlui Dr. N. Iliescu și a dlui protopop Șt. Russu, presărată cu exemple religioase și naționale a avut darul să convingă pe credincioși, că religiozitatea nu este un ceva, cum se credea până bine de curând, ce cade numai în patrimoniul poporului de rând, ci este un bun comun strămoșesc, care ne încheagă într'o societate pe toți fiii neamului nostru, fără deosebire de stare socială. Pilda oferită de primul președinte a Tribunalului Odorhei și administratorul financiar și alții, precum și de soțiile lor, cari s'au prezentat cu luminări pentru Sf. Altar și cu alte jertfe pentru sf. biserică au făcut dovada, la văzul țărancelor, că pătura cultă a neamului românesc este tot atât de pătrunsă de principiul evanghelic, „că credința fără faptă moartă este”. Biserica a fost arhiplină de credincioși, toți pătrunși de falnică mândrie de cinstea ce le-a făcut-o, vorba poporului „domnii noștri dela Odorhei”.

Efectul educativ asupra masselor poporului, al acestor descinderi cu coruri și societăți, poate constata mai bine acela, care în urma chemării sale tradiționale este consacrat să fie tovarăș nedespărțit al poporului, atât în cele bune cât și în cele rele. Aceasta tovarășie însă, în urnia războiului s'a c'am zdruncinat, nu pentru că, doar, acela care i-a fost până atunci, conducător și sfătuitor, cu un cuvânt „Părinte” s'ar fi

făcut ceva nedemn de încrederea de altădată, ori că dragostea de muncă în agrul Domnului i-s'ar fi împușinat, dar pe lângă năravurile rele, moșteniri inerente războiului, au contribuit în măsură largă și nescotințele unor fii ai neamului nostru, cari denigrând pe străvechii conducători a maselor, voiesc a se încuibări în încrederea românului, folosind apoi aceasta încredere anticipată, pentru satisfacerea orgoliului lor personal.

După terminarea Sf. Liturghii, membrii expediției s'au întreținut în fața bisericii cu poporul, iar după aceea, îndată, s'a ținut examenul din religie, sub conducerea dlui protopop St. Russu, cu elevii școlii primare de stat din loc. Răspunsurile și cunoștințele frumoase a elevilor a făcut dovada, că creșterea religioasă-morală a elevilor nu e lucru secundar în opera educativă a corpului învățătoresc din localitate. După examen s'a luat masă comună în restaurant, unde s'au rostit toast înălțătoare. De relevat a fost vorbirea pâr. T. Muică, care a asemănat activitatea național-religioasă a corului din Odorheiu, cu a armatei române, care la anul 1918 a venit cu triumf să lărgească hotarele țării cu părțile locuite de români din Ardeal, astfel membrii corului, *aceasta armată culturală*, cum a numit-o părintele, astăzi cucerește sufletele și lărgește inimile, alungând din ele ideile străine, cari sub stăpânirile de tristă aducere aminte sau furișat acolo, cerând loc pentru idealul românesc pe altarul căruia atâtea suflete au adus jertfa supremă. Inchină pentru această armată culturală și pentru conducătorul ei Lct.-colonelul Petroff. Frumos au vorbit dnii Lct.-col. Petroff, adv. Constantinescu Mișu, Dr. Iliescu, **prim preș. Tribunalului, Virgil Bilciurescu**, adm. financiar, Râpeanu, V. Pop, dir. școl. și protopopul Russu. După masă s'a aranjat în localul școlii o șezătoare, coruri, teatru etc. combinat cu corul tineretului din localitate. S'a jucat „Călușul și bătuta“.

*

Astfel înțelege ortodoxia rolul său de educație națională, acolo, unde lipsa e mai arzătoare. Pune la contribuție, în scopul acesta, pe toți fiii săi buni, iar preoții în marea lor majoritate, ca și în trecut, așa și între împrejurările schimbate sunt pur-

tătorii ideii naționale în regiunile în cari ravagiile unei dominațiuni de tristă aducere aminte sunt mai pronunțate. Aici ne deosebim de biserica fraților uniți din săcuime, care deși să complacă a se numi „biserică națională“ și singură îndreptățită a se îndulci din bugetul prezent al statului român, totuși întreaga activitatea ei națională, în părțile aceste „infidelibus“ se mărginește la săvârșirea sfintelor mise — în sobor cu preoții rom.-catolici maghiari — în cinstea papei dela Roma. Pentru aceste merite naționale apreciable și sunt remunerați cu prisosință și belșug, vezi bine din vistiarea țării, cu așanumitul „*ajutor săcuiesc*“, care aproape întotdeauna se urcă la mai multe zeci de mii de Lei anual, la un singur preot. Acest ajutor, precum și „*intențiunile*“ gras plătite din filerii Sf. Petru, formează a doua dotație a clerului unit.

Preoțimea ort.-rom. din săcuime nici de veste nu a auzit de astfel de ajutoare, necum să le fi primit. Pricina?!

Și pentru ca să dovedesc aserțiunea, că ortodoxia este lucrativă în săcuime, rămâne să amintesc faptul, că prin stăruința și jertfa materială, peste așteptare a pâr. Muica s'au înființat filii parohiale în două centre importante din săcuime, la Sovata și Praid. Ambele vestite prin bogățiile naturale cu ce sunt înzestrate, Sovata prin băile sale vestite, unde chiar acum e în lucrare zidirea bisericii ort. pe un teren foarte potrivit, pe raionul băilor, iar salinile Praidului sunt renumite încă de pe vremea Romanilor. La Praid nu numai că s'a înființat filie parohială, dar după stăruințe îndelungate pe lângă Direcțiunea Generală a Monopolurilor Statului, într-o clădire a salinelor s'a instalat o capelă-biserică foarte frumoasă, provăzută cu cele necesare. Aceasta filie dispune de case parohiale foarte frumoase, precum și de celelalte dependențe economice. Este pe cale de realizare în proprietărea cu sesiune preoțească, biserică și cantorală. Cu un cuvânt are toate calitățile de a putea fi declarată de parohie materă. Prin înființarea parohiei ort.-rom. în Praid am mai întemeiat un turn de veghe într-o regiune, unde așa puțini prieteni are România și unde ortodoxia așa de puțin a fost cunoscută.

Susținerea ideii naționale și recucerirea

fiilor pierduți de pe vremea anilor de urgie și de batjocură, din săcuime, — iată rostul ortodoxiei pe care caută și se trudește să-l îndeplinească în România-Mare.

Correspondent.

CREAȚIUNEA LUMII

(Urmare).

VII. Cum am putea să interpretăm tratatul biblic despre creațiune.

A) Creațiunea din nimic.

Gen. I. 1—2.

v. 1. „Întru început au făcut D-zeu. ceriul și pământul“.)

„Întru început“, când în afară de vecinul D-zeu nimic nu exista, la începutul timpului, D-zeu a creiat Ceriul și Pământul. Deci D-zeu este ultima cauză creatorică a Ceriului și a Pământului în sensul absolut al cuvântului.

„Au făcut“, mai corect zis *a creat*, căci acestei expresiuni îi corespunde ebreescul *barâ*, adică a adus din neexistență la existență, ceea ce numai atotputernicul D-zeu i se poate atribui. În timp ce oamenii și îngerii pot numai forma din ceva existent.

„Ceriul și Pământul“. N'avem cumva să ne închipuim, că D-zeu dintru început a creiat Ceriul și Pământul așa precum sunt azi, căci imediat în vers 2 autorul biblic ne spune că Pământul era netocmit, pe când Soarele (corpurile cerești) apar abia în ziua a patra a creațiunii. Ar fi în acest caz o contradicție evidentă între primele două versuri. Pentru a înțelege pe deplin primul vers și în special noțiunile cer și pământ, e necesar să adăugăm textului numai două cuvinte și atribute „materia străveche“. Deci D-zeu a creat nu Ceriul și Pământul așa cum sunt azi, ci materia străveche, din care prin noi acte ale creațiunii, a dat forma actuală a Ceriului și Pământului. Cu alte cuvinte a creiat acea masă nebuloasă, prin care după teoriile cosmogonice științifice s'a început formarea lumii.

[Când a fost acest început? Ce durată de timp s'a scurs dela creațiunea materiei străvechi până la crearea omului? Autorul biblic nu ne spune.

*) Textul biblic este luat din ediția oficială a Sf. Sinod a. 1914.

Unii dintre teologi fiind de părerea că Cериurile au fost făcute pentru Pământ, precum Pământul pentru om, iar vechimea omenirii reducându-o la aproximativ 7000 ani, și pentru vechimea Cериului și Pământului nu dau mai mult decât 7000 ani, înainte de crearea omului.

Reprezentanții științei cad în extremul opus.

Naturalistul Herschel după lungi și minuțioase cercetări și calcule ajunge la concluzia că există câteva stele a căror lumină abia poate ajunge la noi în două milioane ani.¹⁾ Această părere, căci nu o putem privi altcum, evidențiază nu numai uriașa depărtare a unor corpuri cerești, ci și vechimea lor.

Științele naturale în general aduc o seamă de dovezi controlabile pentru argumentarea afirmației că lumea este mult mai veche, decât e considerată de unii teologi.

Astfel geologia:

a) La o adâncime de 12 km. în pământ, focul a topit metale, uriașe stânci de granit, masse de nisip, gresie, al căror timp de formație e imposibil de calculat.

b) Deasupra celui mai de jos strat de pământ, sub care este numai foc, există în unele regiuni cărbuni de piatră. În Anglia, America și Franța nordică la o adâncime de 3600 metri s'au găsit 80 până la 100 de straturi separate de cărbuni, despărțite prin mai multe straturi groase de pământ. Fiecare strat de cărbuni reprezintă o pădure, care a răsărit, a crescut și s'a pustit. Un strat de pământ a acoperit pe încetul, din care a răsărit o a doua pădure, a crescut și s'a nimicit ș. a. m. d. Sunt astfel de 100 straturi. Câte secole au trebuit pentru ca să se formeze? Și să nu uităm că între multele perioade geologice „Carboniferul“ nu este cel mai lung.

c) Deasupra straturilor de cărbuni sunt cele de cretă. Acestea din urmă sunt uneori și de 100 picioare grosime. Știut este că straturile de cretă nu-s altceva, decât resturile unei lumi de viață microscopice. Câte mii și milioane de generații au trebuit să piară, până ce s'au format munți întregi de cretă, precum sunt Cordilierii?

d) Deasupra straturilor de cretă sunt o seamă întregă de alte formații, pline de multe resturi de plante și animale, cari toate dovedesc o vechime considerabilă.

Ținându-se cont de timpul necesar azi pentru formația unui strat ori cât de subțire de pământ dela formația celor mai vechi straturi de granit, până la cele mai noi straturi de nisip, au trebuit să treacă aproximativ patru, cinci milioane de ani.

Temeiul acestor calcule este problematic, căci cine ne poate asigura că toate s'au format odinioară, precum se formează azi. Cu toate acestea, chiar dacă scădem un număr important de ani din cifra considerabilă fixată de naturaliști, nu putem tăgădui marea vechime a Pământului, în schimb nu putem contrazice nici părerea biblică.

*) Kurtz „La Bible et l'astronomie“ p. 307 cf. Bougand E.

E drept, că Biblia pune creațiunea omului într-o epocă mai nouă, însă despre vechimea Pământului Moise nu vorbește cu precizie. Expunerea și-o începe cu cuvintele: „Întru început a creat D-zeu Ceriul și Pământul”, prin cari transpune creațiunea într-un timp foarte îndepărtat. Imediat adaugă: „Și Pământul era nevăzut și netocmit în întunec era deasupra adâncului; și Duhul lui D-zeu se purta pe deasupra apei”. Cât a ținut această epocă? nu știm.

Ce-i mai mult dela v. 2: „și Pământul pustiu” până la v. 26: „Să facem pe om după chipul și asemănarea noastră” e mare distanță. Cât timp a trebuit, pentruca pustiuul Pământului să dispară, să fie împodobit cu verdeț și populat cu animale? Desigur D-zeu toate le-ar fi putut face într-o oră, într-o clipă. Biblia însă stabilește, iar știința confirmă, că n'a fost astfel. Creațiunea urmează o linie ascendentă. Moise ne spune că a durat 6 zile. În ce senz privește autorul biblic noțiunea zi, nu știm. Mai probabil că se gândește la o durată nedeterminată de timp. Puterea divină prin nimic nu este știrbită, dacă a creat lumea în 6 zile, sau în 6 perioade mai lungi de timp].¹⁾

(Va urma).

Muntean

Sfințirea bisericii din Praid.

Prin purtarea de grijă a vrednicului nostru preot Teodor Muica din Sângeorzul de pădure încă în anii trecuți a adunat rândurile credincioșilor noștri din Praid, cei mai mulți la conducerea și în serviciul Salinelor de acolo, organizând o filie. Această înjghebare a pus în lucrare dragostea de biserică și credință strămoșească a dlui director al Salinelor ing. Isidor Popescu, care în strânsă conlucrare cu dnii Ioan Ghilezan proprietar, Chiriță Mihail, insp. de circumscripție R. M. S. (domiciliat de altfel în Cluj), Nae I. Dumitrescu, șeful gării, ca epitrop și a altor credincioși, cu sprijinul material al Dir. Gen. R. M. S. le-a reușit în timp scurt să ridice și înzestreze o frumoasă capelă ortodoxă.

P. Sf. Sa Episcopul nostru plăcut impresionat de acest rezultat și-a exprimat din vreme dorința să săvârșească în persoană actul sfințirii acestei biserici. Fiind însă puțin suferind a delegat pe P. On. protopop Stefan Russu din Tg.-Mureș, care în ziua de 7 Iulie c. asistat de preoții Dorift Șuteu, Ioan Leuca, Ieronim Puia, Teodor

Muica și Aurel Nanu (Odorhei) a săvârșit sfințirea provizorie cu o deosebită solemnitate. Răspunsurile liturgice au fost date de corul mixt al doamnelor și domnilor români din Odorhei, sub conducerea dlui Locot.-Colonel Petroff.

Pe lângă localnici serbarea a fost onorată de prezența dnilor: C. Trăilescu, comandantul Div. din Tg.-Mureș, Stelian Popescu, fost ministru, C. Gruman, delegatul Cassei Autonome a expl. monopolurilor, dr. Balint, prefectul jud. Odorhei, Râpeanu, adm. fin. etc. etc.

La sfârșitul Sf. Liturghii prot. Șt. Russu a rostit o frumoasă cuvântare, spunând și următoarele:

„Sărbătorim azi un moment de mare însemnătate istorică atât pentru dvoastră, cari sunteți stabiliți în comuna Praid și la străduințele cărora s'a ridicat această biserică, cât și pentru întreaga eparhie a Clujului și Metropoliei Sibiului.

Acest locaș de rugăciune este menit să fie nu numai un loc de închinare și de rugăciune pentru credincioșii noștri stabiliți în această comună — și chiar și pentru alții din apropiere, cari și-au părăsit și uitat limba și acuma au prilejul de a se reîntoarce la legea străbună, — ci are să fie o strață — o sentinelă neadormită a credinței noastre românești și strămoșești, cu toate tradițiile trecutului plin de lupte și suferințe și un sfânt simbol, care cu tărie să mărturisească tuturor că și în membrele cele mai răslete și mai extreme dela marginea eparhiei noastre naționale s'a deșteptat cu o putere elementară conștiința ortodoxismului român, și dovedind lumii, că iubirea poporului nostru pentru legea sa creștinească, îmbrăcată în haina limbei sale naționale poate fi înăbușită pe un timp mai scurt sau mai lung, dar de stins nu se poate stinge“.

Au mai vorbit relevând însemnătatea sărbătorii și actului săvârșit din punct de vedere național și bisericesc dnii C. Gruman, Ing. Isidor Popescu, ca președinte al consiliului parohial, Gen. Trailescu, Stelian Popescu și pr. Th. Muică.

După acestea a urmat o masă comună la care au participat peste 200 de persoane, dată de Casa Autonomă a expl. mon.

¹⁾ Tot ceea ce este cuprins de aici înainte în parantezele mari, aparține încercărilor de a face o concordanță între textul biblic și știință.

CRONICĂ

Legea repausului duminical, care face să fie respectată Ziua Domnului și de cei fără D-zeu, și cei închinați numai mamonului banului, s'a proiectat să fie modificată în sensul că, în loc de Duminecă să se aleagă pentru repaos și altă zi din săptămână. Nu știu sub inspirația cărui ateist a făcut dl ministru al muncii acest proiect de modificare al legii repausului duminical, putea însă să țină seamă că este ministru într-o țară creștină ortodoxă cu un deosebit respect al zilei de Duminecă. Proiectul se pare că nu va deveni lege, deoarece funcționarii comerciali au ridicat un puternic protest. Așteptăm ca și Sf. Sinod să spună un categoric cuvânt de împotrivire.

Pentru muzeul eparhial am primit dela oficiul parohial din Geomal un Triod Slavo-român din 1731 și un Penticostar din 1743, cu prețioase însemnări făcute de Popa Daniil Rad la 1795 și 1809; un antimis vechiu dela parohia Trestia; două antimise vechi dela parohia Cărpiniș; două icoane vechi și un prapor din 1734 dela parohia Galații-Ampoiului.

Jocurile de cărți și de noroc, în baza legii ce s'a votat în ședința de noapte a Senatului din 9 Iulie, vor fi autorizate în stațiunile balneare principale din țară. Venitul lor se va repartiza Min. Sănătății și Ocrotirilor Sociale, stațiunilor balneare, la Sinaia jumătate se vor atribui Eforiei Spitalelor Civile, iar la Slanicul Moldovei, eptropiei Sf. Spiridon din Iași. Dl ministru Sever Dan în ședința Senatului, la criticile aduse legii a răspuns că a fost silit să vină cu acest proiect din pricina jenei financiare în care se găsește momentan Statul și a mizeriei în care se află stațiunile noastre balneare. Consiliul Superior legislativ s'a pronunțat din principiu contra acestei legi argumentând foarte documentat în feliul următor pe considerațiuni de ordin etic-social:

„Având în vedere că faptul de a ține case de jocuri de noroc, fiind considerat atât după codul penal general, cât și după

legea specială recentă din 4 Iulie 1925, ca un fapt periculos și imoral pentru societate, deoarece prin aceste jocuri se speculează asupra slăbiciunilor și pasiunilor omenești și se încurajează îmbogățirea fără muncă, ceea ce în nici o societate organizată nu trebuie tolerat și încurajat, e evident că un atare fapt delictuos nu poate fi transformat într-o sursă de venituri sau de îmbogățire pentru o comună în disprețul celor mai imperioase comandamente ale moralei;

„Că a transforma în lege un atare proiect, ar însemna că legiuitorul permite existența a două morale oficiale și anume: că ceea ce e imoral interzis și pedepsit în toată țara, în hotarele comunei Sinaia e moral și permis, — o contradicțiune morală în care credem că legiuitorul nu trebuie să se pună.

„Că mai mult, consiliul, urmând tendința legiurilor mai noi, a introdus în proiectul codului penal viitor dispozițiuni și mai severe pentru reprimarea și stărpirea acestui viciu al jocului de noroc, prin pedepsirea lui chiar când s'ar petrece în case particulare“.

E dureros când morala e vândută pe bani, par'că am fi într-o țară păgână, nu creștină.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 254—1929.

1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa II-a *Rachiș*, protopopiatul Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură și supraedificate economice, toate în stare bună, precum și grădină aproape de 2 jug.
2. Sesiune parohială de 19 jug. arător și fânaș.
3. Una zi de lucru dela fiecare familie.
4. Stola îndatinată.
5. Intregirea dela Stat a salariului preotesc.
6. Darea după realități anual o plătește parohia.

Reflectanții la acest post își vor înainta

cererea cu documentele prescrise oficiului protopopesc și cu prealabila încuviințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta, respective a celebra și a face cunoștință cu credincioșii.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Rachiș, la 23 Iunie 1929.

Adm. paroh.:
Iuliu Chifa.

Notar:
Sonca Vasile I. Gavr.

„Văzut“. — Unguraș, 8 Iulie 1929.

Protopop I. Chiurițan.

CONCURS

2—3

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a *Deleni*, tractul Reghin, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în ziarul „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parohială și supraedificatele necesare, toate în natură.

2. Lemne de focărit, la tulpină, din pădurea bisericii.

3. Una ferdelă de porumb sfărmit și una zi de clacă de fiecare cap de familie. Văduvii și văduvele contribuie numai jumăt.

4. Salar dela stat, conform cualificațiunii candidatului.

5. Porțiunea canonică în extensiune de 14 jugăre arător și cositor. Pentru întregirea acestei porțiuni canonice la maximum prevăzut de lege, s'au făcut toate demersurile de lipsă.

6. Venitele stolare obicinuite în comună, ridicate conform cerințelor actuale.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh, sunt poștiți a-și prezenta cererea provăzută cu documentele cerute de legile în vigoare, precum și cu actul de învoire dela P. S. Sa episcopul nostru, oficiului protopopesc ortodox român al tractului Reghin și cu consimțământul acestuia se pot prezenta în comună în vre-o Duminică sau sârbătoare, spre a face cunoștință cu poporul.

Deleni, la 23 Iunie 1929.

Consiliul parohial ortodox român.

Ioan Sălăgean, preș. Ioan Brătean, notar.

Văzut. — Reghin, la 3 Iulie 1929.

I. Maloș, protopop.

Nr. 44—1929. par.

2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț al parohiei ortodoxe-române *Sângiorgiul de Mureș*, protopopiatul Tg.-Mureș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Uzufructul celor 8 (opt) jug. cad. pământ care formează sesiunea cantorală.

2. $\frac{1}{3}$ parte din venitele stolare.

Cererea de concurs se va înainta la oficiul parohial în termenul prescris, anexându-se următoarele documente:

a) Extras de botez.

b) Certificat de pe ultimul an școlar.

c) Diplomă de cântăreț.

d) Certificat de bună purtare dela oficiul parohial, unde domiciliază.

e) Eventuale alte certificate.

Sângiorgiul de Mureș, 2 Iunie 1929.

Consiliul parohial.

Președinte:

Notar:

Ieronim Puia, adm. par.

Pop Ioan.

Nr. 350/1929 Prot.

Văzut: Ștefan Russu, protopop.

Nr. 331—1929.

3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. I. *Chețani*, din protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.

2. Sesiune parohială 32 jug. pământ productiv.

3. Casă paroh., supraedificii și grădină.

4. Stola îndatinată.

Cei ce doresc să ocupe acest post își vor înainta cererea cu documentele prescrise oficiului nostru în termenul fixat, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Luduș, la 3 Iulie 1929.

În înțelegere cu consiliul parohial.

Romul Popa, protopop.

Nr. 3802—1929.

TABLOU

de donațiile făcute parohiilor din Eparhia Văduului,
Feleacului și Clujului, în anul 1928.

In protopopiatul:	Abrud	Lei	47.015—
"	Aiud	"	251.410—
"	Alba-Iulia	"	171.380—
"	Bistrița	"	2.237.147·57
"	Câmpeni	"	206.560—
"	Cetatea de piatră	"	224.768·25
"	Cluj	"	350.015·64
"	Dej	"	199.546·25
"	Huedin	"	103.950—
"	Lăpuș	"	75.597·96
"	Luduș	"	102.461·50
"	Lupșa	"	200.972·46
"	Maramureș	"	94.848—
"	Reghin	"	337.673—
"	Tg.-Mureș	"	1.793.888·50
"	Turda	"	1.260.293—
"	Unguraș	"	68.218·75

In total . Lei 7.723.745·88

mai multe ca în anul trecut cu 2.491.934·84 Lei.

In donațiile de mai sus s'au distins cu dona-
țiuni de sume mai mari:

Lei; natura — în bani

Minist. Cult., București pt. Bucium-Cerb	5.000	
Minist. Cult., București pt. Bucium-Munt.	5.000	
Comuna politică, Galați pt. Galați	8.900	
Minist. Cult., București pt. Zlatna	10.000	
Parohia ort. din Mizil pt. Aiud	10.000	potir
Mil. Sărbu, Geoagiu I. pt. Geoagiu de sus	5.000	
Direcția Gen. R. M. S. pt. M.-Uioara	50.000	
Fabrica Solvay, pt. M.-Uioara	30.000	
Ministerul Cultelor, pt. M.-Uioara	10.000	
Anghel Roșca, A.-Iulia, pt. M.-Uioara	5.000	
Ministerul Cultelor, pt. Teiuș	90.000	
Consiliul Ep., Cluj, pt. Teiuș	20.000	
Minist. Cultelor, București, pt. Bistrița	300.000	
Județul Năsăud, pt. Bistrița	300.000	
Regiunea Silvică, Bistrița, pt. Bistrița	250.000	
Orașul Bistrița, pt. Bistrița	150.000	
Fondul religionar, Cernăuți, pt. Bistrița	50.000	
Căpitan Turturean, pt. Bistrița	5.000	
Protopop Grigore Pletosu, pt. Bistrița	5.000	
Comuna politică, Bist.-Bărgău, pt. B.-Bărgău	1.000.000	pădure
Comuna politică, Rusul-Bărgău, pt. Ru-sul-Bărgău	144.794	
Ieromonah. Sofr. Morar, pt. Gârda-de-jos	6.910	icoane
Ministerul Cultelor, pt. Albac	10.000	
Aurel Goia, pt. Sohodol	10.000	
Dumitru Goia paroh, pt. Sohodol	6.000	
Petru Bogdan și soții din America, pt.)	150.000	clopot și
Avram Iancu		odăjdii
Petre Dumitrescu, pt. Baia-Mare	6.000	baptisteriu
Ing. Iosif Ișbășescu, pt. Baia-Mare	5.600	covor
Preot Gh. Gheție, pt. Berința	11.663	
Ion Farcaș, pt. Berința	17.200	
Lazar Coriolan Cluj, pt. Cluj	10.000	chivot
Dna Căp. Pipos, Cluj, pt. Cluj	4.000	2 sfeșn.
Dna Florescu, Cluj, pt. Cluj	5.000	covor
Ministerul Cultelor, pt. Cojocna	10.000	
Banca „Pomul”, pt. Cojocna	14.000	
Primăria pt. Cojocna	13.750	
Ministerul Cultelor, pt. Luna-de-sus	50.000	
2 anonimi, pt. Luna-de-sus	30.000	2 clopote
Ministerul Cultelor, pt. Sănicoadă	20.000	
Radu Ivanof, pt. Someșeni	5.000	
Văd. Maria Molnar, pt. Someșeni	7.000	pământ
Cons. Eparhial, Cluj, pt. Someșul-cald	20.000	

Popa Ioan, pt. Someșul-cald	12.000	
Lazar Coriolan, pt. Someșul-rece	10.000	
Orașul Cluj, pt. Someșul-rece	10.000	
Floare Ionuț, pt. Chiochiș	40.000	grădină
Prefectura Dej, pt. Chiiești	5.000	
Prefectura Someș, pt. Dej	20.000	
Primăria Dej, pt. Dej	5.000	
Preot T. Purdean, pt. Gârbou-Dej	10.000	
Ministerul Cultelor, pt. Negrilești	10.000	
Județul Someș, pt. Negrilești	5.000	
Maxim Bujor, pt. Perișor	80.000	grădină
Prof. f. ministru Alex. Lapedatu, pt. Valea-Drăganului	15.000	
Banca „Drăganul”, pt. Valea-Drăganului	4.600	
Casa Pădurii, Bucur., pt. V.-Drăganului	21.000	
Văd. Ana Furcovic, pt. Călata	5.000	
Ministrul Oct. Goga, pt. Ciucea	12.000	
Gheorghe Pascu, pt. Ciucea	6.200	
Societatea naț.-ort., București, pt. Huedin	7.000	
Dr. Gavril Gal, pt. Huedin	2.500	
Banca „Vlădeasa”, pt. Huedin	5.000	
2 anonimi, pt. Rîșca-de-munte	7.500	1 clopot
Grigorie Bodea, pt. Rogoz	10.000	
Primarul Gh. Uors, pt. Rogoz	15.000	odăjdii
Prefect. jud. Someș, pt. Suciul-de-jos	5.000	
Ion Micu, pt. Vima-mare	14.200	
Preotul Teodor Onițiu, pt. Ațintș	10.000	
Ileana Banciu, pt. Șilea	6.000	pământ
Județul Turda, pt. Luduș	30.000	
Federala „Zorile”, pt. Luduș	10.000	
Comuna politică, pt. Luduș	5.000	
Ministerul Cultelor, pt. Luduș	10.000	
Composesoratul urbarial, pt. Brăzești	11.100	
Ion Corb, pt. Lunca	8.000	odăjdii
Ministerul Cultelor, pt. Lupșa	10.000	
Consiliul Ep. Cluj, pt. Poșaga-de-jos	20.000	
Gligor Hoaza, pt. Poșaga-de-jos	20.000	
Gligor Botaș, pt. Poșaga-de-jos	10.000	
Ministerul Cultelor, pt. Sălcuța-de-jos	5.000	
Ministerul Cultelor, pt. Vința-Geamana	5.150	
Prot. Vas. Gan, pt. fond. incurajărilor	13.452	
Ion Marginean, pt. Borșa I.	20.000	
Todor Ivasco, pt. II.	5.000	imobil
Dna Dtru Simon, pt. Sighet	15.281	
Nicolae Chirțes, pt. Ibănești-pădure	5.000	
P. S. S. Ep. Nichita de Argeș, pt. Iabenița	40.000	clopot
Județul Mureș, pt. Lueriu	20.000	
Iacob și Toader Crăciun, pt. Lueriu	24.000	2 sfeșn.
Preotul Vasile Mateiu, pt. Râpa-de-jos	22.000	2 icoane
P. S. S. Ep. Nichita de Argeș, p. Reghin	15.000	ornate
Andrei Cadar, pt. Stănceni	10.000	
Județul Mureș, pt. Urisiu	7.500	
Județul Mureș, pt. Cornățel	10.000	
Ion Pop, pt. Papiu-Illarian	12.000	clopot
Nicolae Suci, pt. Sângeorgiu-de-Mureș	9.200	odăjdii
Florica Bot, pt. Sângeorgiu-de-pădure	10.000	
Județul Mureș, pt. Sănișor	10.000	
Banca „Progresul”, pt. Iceland	13.000	
Ministerul Cultelor, pt. Tg.-Mureș	550.000	
Județul Mureș, pt. Tg.-Mureș	600.000	
Primăria Tg.-Mureș, pt. Tg.-Mureș	500.000	
Ministerul Cultelor, pt. Agriș	30.000	
Dr. Ilarie Jenei, pt. Războeni-Cetate	100.000	
Dr. Ilarie Jenei, „	15.000	clopot
Dna Gizela Coloman, pt. Răzb.-Cetate	15.000	pământ
Ministerul Cultelor, pt. Turda	500.000	
Județul Turda, pt. Turda	400.000	
Comuna Turda, pt. Turda	200.000	
Societ. farmaciștilor Cluj, pt. Turda	35.000	
Fondul cult. al oraș. Turda, pt. Turda	15.000	
Dr. Simion Tămaș, pt. Hida	10.000	
Ministerul Cultelor, „	10.000	
Reun. Femeilor rom., pt. Tămașa	16.000	odăjdii.

Distinșilor donatori le exprimăm vii mulțumiri
pentru pilduitoarele lor jertfe.

Cluj, din ședința plenară, 31 Maiu 1929.

Consiliul Eparhial.